

KARTA PRZEDMIOTU

1. Informacje wstępne

Nazwa przedmiotu	Prawo rzymskie
Wydział	Wydział Prawa
Kierunek	Prawo
Specjalność/Ścieżka specjalizacyjna	—
Poziom PRK	7 PRK
Poziom kształcenia	jednolite studia magisterskie
Forma studiów	studia stacjonarne
Grupa zajęć	—
Liczba punktów ECTS	4
Rodzaj przedmiotu	fakultatywny
Liczba godzin ogółem	30 godz.
Cykl dydaktyczny	2024/2025 zimowy
Semestr studiów	2
Rok studiów	1
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Rok realizacji	2024/2025
Język wykładowy	polski
Osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr hab. Jarosław Reszczyński (e-mail: jreszczyński@uafm.edu.pl)

Semestr, liczba punktów ECTS, rodzaj zajęć, liczba godzin w planie studiów

Semestr	Wykład
2	30 godz. 4 ECTS

2. Cele przedmiotu

C1	Nabywanie znajomości podstawowych pojęć, zasad, instytucji i regulacji prawnych rzymskiego prawa prywatnego oraz umiejętności posługiwania się nimi w sposób systemowy.
----	---

3. Wymagania wstępne

4. Opis efektów uczenia się

W1	Wiedza: Student zna podstawowe pojęcia, zasady i instytucje rzymskiego prawa prywatnego, treść normatywną regulacji prawnych o trwałej wartości oraz rozumie budowę i funkcje systemu prawa .	EUK7_W3, EUK7_W5
U1	Umiejętności: Student potrafi ustalić treść określonego stosunku prawnego w ramach systemu oraz zidentyfikować normy mające zastosowanie w analizowanym stanie faktycznym, zinterpretować je i zastosować.	EUK7_U1, EUK7_U2
K1	Kompetencje społeczne: Student prezentuje postawę legalistyczną wiążąc przepisy z ich podłożem aksjologicznym i społecznym oraz jest nastawiony na samodzielne rozwiązywanie problemów prawnych.	EUK7_KS2

5. Treści programowe

Wykład (30 godz.)

Kod	Tematyka zajęć (nr semestru: 2)
Wyk1	Historia prawa rzymskiego. Ustrój społeczny i polityczny Rzymu i jego wpływ na kształtowanie się prawa. Źródła prawa rzymskiego. Jurysprudencja rzymska i jej osiągnięcia. Rzymskie definicje prawa. Recepcja prawa rzymskiego. Systematyzacja prawa. Wpływy rzymskiej systematyki oraz rzymskich konstrukcji prawnych i terminologii na nowożytny systemy prawne. Współczesne znaczenie prawa rzymskiego. Oddziaływanie podstawowych zasad prawa rzymskiego. Rola maksym oraz paremii.
Wyk2	Rzymski proces cywilny. Sądy i ich właściwości. Strony procesowe (zdolność sądowa, zdolność procesowa, legitymacja procesowa, zastępstwo procesowe). Proces legisakcyjny i proces formularny (in iure i apud iudicem). Ochrona pozaprosesowa. Proces kognicyjny i jego zasady jako źródło współczesnego prawa procesowego.
Wyk3	Prawo osobowe. Status libertatis, civitatis, familiae. Osoby prawne. Zdolność prawna - treść, przesłanki i ograniczenia. Czynności prawne. Zdolność do czynności prawnych - treść, przesłanki, ograniczenia. Zastępstwo przy czynnościach prawnych.
Wyk4	Rodzaje czynności prawnych. Elementy treści czynności prawnych. Klauzule dodatkowe - termin, warunek, polecenie. Wady czynności prawnych. Ważność i skuteczność czynności prawnych. Wykładnia czynności prawnych.
Wyk5	Prawo rodzinne. Małżeństwo i jego prawne znaczenie, stosunki osobiste i majątkowe między małżonkami. Władza ojcowska - treść, powstanie i zgąśnienie, ewolucja historyczna. Opieka i kuratela.
Wyk6	Prawo rzeczowe - treść, pojęcia podstawowe. Rzeczy i ich rodzaje. Posiadanie - pojęcie i rodzaje posiadania. Nabycie i utrata posiadania. Ochrona posesoryjna. Posiadanie rzeczy i posiadanie praw.
Wyk7	Własność. Pojęcie, rodzaje własności. Ograniczenia prawa i ograniczenia wykonywania prawa. Współwłasność. Nabycie i utrata własności. Ochrona petytoryjna.
Wyk8	Prawa na rzeczy cudzej. Służebności gruntowe i osobiste. Zasady ich ustanawiania i wykonywania oraz wygaśnięcie. Dzierżawa wieczysta (emfiteuza). Prawo zabudowy (superficies). Zastaw i jego rozwój. Ochrona ograniczonych praw rzeczowych.
Wyk9	Prawo zobowiązań. Istota stosunku zobowiązaniowego. Dług i odpowiedzialność, węzeł obligacyjny, jego podmioty, ich rola i ochrona. Rodzaje zobowiązań. Źródła zobowiązań. Nominalizm kontraktowy a zasada swobody umów. Nominalizm deliktowy a zakres odpowiedzialności za czyny niedozwolone. Wielość podmiotów stosunku zobowiązaniowego. Zmiany podmiotów stosunku zobowiązaniowego.
Wyk10	Świadczenie i jego wymogi. Zwłoka dłużnika i zwłoka wierzyciela. Skutki niewykonania lub niewłaściwego wykonania zobowiązania. Szkoda i odpowiedzialność za jej wyrządzenie. Pojęcie winy i jego ewolucja. Odpowiedzialność niezależna od winy (obiektywna i na zasadzie ryzyka). Wyłączenie odpowiedzialności. Umorzenie zobowiązania i jego sposoby.
Wyk11	Zobowiązania umowne. Pactum i contractus. Zawarcie umowy. Zasady interpretacji treści umowy. Dobra wiara. Zabezpieczenie wierzytelności. Kontrakty werbalne (stypulacja). Kontrakty literalne (expensilatio). Kontrakty realne (pożyczka, przechowanie, użyczenie, zastaw). Kontrakty konsensualne (kupno-sprzedaż, najem i jego rodzaje, zlecenie, spółka). Kontrakty nienazwane. Pacta praetoria (recepta) i pacta legitima (darowizna). Umowy dodatkowe.
Wyk12	Zobowiązania z czynów niedozwolonych. Delictum a crimen. Kradzież i jej rodzaje, szkoda wyrządzona w cudzym majątku, naruszenie dóbr osobistych, działanie na szkodę wierzyciela, metus i dolus. Zobowiązania quasi ex contractu (prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia, zobowiązanie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia). Zobowiązania quasi ex delicto.

Wyk13	Prawo spadkowe. Pojęcia dziedziczenia i spadku. Podstawy powołania do spadku. Dziedziczenie testamentowe (zdolność testowania i dziedziczenia, treść testamentu, formy testamentu, kodycył). Dziedziczenie beztestamentowe. Dziedziczenie przeciwtestamentowe formalne i materialne. Przyjęcie i odrzucenie spadku. Konsekwencje wielości spadkobierców. Dział spadku. Zapisy - legaty i fideikomisy.
-------	---

6. Metody dydaktyczne

Wykład	
M1	Analiza przypadków
M2	Analiza tekstów
M20	Wykłady
MI1	
MI2	

7. Nakład pracy studenta

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Wykład	30 godz.
W tym metodą e-learning:	0 godz.

Praca własna studenta	
	70 godz.

Całkowite obciążenia	
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu wynikająca z całego nakładu pracy studenta	100 godz.
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	4 ECTS

8. Kryteria oceny

Warunki zaliczenia przedmiotu:

Uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu testowego.

Wykłady (Egzamin końcowy / Zaliczenie końcowe)	
Na ocenę 5:	Student uzyskał na egzaminie ponad 91% punktów.
Na ocenę 4,5:	Student uzyskał na egzaminie od 81 do 90% punktów.
Na ocenę 4:	Student uzyskał na egzaminie od 71 do 80% punktów.
Na ocenę 3,5:	Student uzyskał na egzaminie od 61 do 70% punktów.
Na ocenę 3:	Student uzyskał na egzaminie od 50 do 60% punktów.

9. Literatura

Literatura podstawowa

1. Marek Kuryłowicz, Adam Wiliński — Rzymskie prawo prywatne. Zarys wykładu, Warszawa, 2016, Wolters Kluwer

Literatura uzupełniająca

1. Witold Wołodkiewicz, Maria Zabłocka — Prawo rzymskie. Instytucje, Warszawa, 2014, C.H.Beck [także wcześniejsze wydania po 2005 roku]
2. Paul du Plessis, Borkowski's Textbook on Roman Law, 5 ed., Oxford University Press, Oxford 2015

Publikacje prowadzącego

1. J. Reszczyński — Digesta Iustiniani. Digesta Justyniańskie, Wstęp, Poligrafia Salezjańska, Kraków, 2013
2. J. Reszczyński — Institutiones Iustiniani, Instytucje Justyniańskie, Przemiany prawa i jego nauczanie w czasach cesarstwa rzymskiego, Instytut De Republica, Warszawa 2022

3. Granice efektywności prawa. Efektywność a zasady sprawiedliwości i słuszności, t. II — H. Kaczmarczyk, Ł. Piłkuła (red.), wyd. A. Marszałek, Toruń, 2016 [Iustitia i ius w pierwszej księdze Digestów i mit prawa złotego wieku, s. 11-34]

Pomoce dodatkowe

A. Kacprzak, J. Krzynówek, Prawo rzymskie. Pytania. Kazusy. Tablice, wyd. 4, C.H. Beck, Warszawa 2017

K. Burczak, A. Dębiński, M. Jońca — Łacińskie sentencje i powiedzenia prawnicze, C.H.Beck, Warszawa 2018

10. Informacja o osobach prowadzących zajęcia

Osoby prowadzące zajęcia

dr hab. Jarosław Reszczyński (e-mail: jreszczyński@uafm.edu.pl)